

Dokumenttype	NOU 1988:1	Dokumentdato	1988-01-25
Tittel	Scenekunst		
Utvalgsnavn	Teaterutvalget		
Utvalgsleder	Skard, Halvdan		
Utgiver	Kulturdepartementet		
Oppnevnt	1986-05-16	Sider	245
Kapittel	1.4 SAMMENDRAG AV UTVALGETS FORSLAG		

1. Utvalgets flertall foreslår at det innføres en rammetilskuddsordning for alle de faste teatrene (Nationaltheatret, Det Norske Teater, Oslo Nye Teater, Den Nationale Scene, Trøndelag Teater, Rogaland Teater, Hålogaland Teater, Teatret Vårt, Telemark Teater, Sogn og Fjordane Teater og Nordland Teater samt Den Norske Opera).

Rammetilskuddet beregnes ut fra driftstilskuddene for det siste året før overgang til nytt system. Egeninntekter holdes utenfor; det vil bli opp til de enkelte teatre både å budsjettere nivået for egeninntekter og bestemme hvordan de skal brukes. Det forutsettes at lønnsmerutgifter inngår i rammetilskuddene. Et flertall går inn for at 10 pst-tilskuddet til vedlikehold og investeringer beholdes, mens et mindretall mener at dette skal inngå i rammetilskuddene.

Med sikte på en langsiktig bevilgningsutvikling for de faste teatrene inndeles disse i fire grupper:

- de nasjonale teatre (Nationaltheatret og Det Norske Teatret),
- landsdelsteatre (Oslo Nye Teater, Den nationale Scene, Rogaland Teater og Trøndelag Teater),
- regionteatre (Hålogaland Teater, Nordland Teater, Teatret Vårt, Sogn og Fjordane Teater, Telemark Teater), og
- Den Norske Opera.

Flertallet foreslår at alle teatrene innenfor hver av gruppene kommer opp på det samme tilskuddsnivå over en 10-års periode. Dette nivået bør (minst) tilsvare bevilgningene til de største teatrene innenfor hver gruppe idag, hvis mulig også med noe økning for disse.

Bevilgningene til regionteatrene bør trappes opp til et nivå som kan gi rom for for eksempel 35 årsverk i alt.

Et mindretall (Grøndahl) mener at Hålogaland Teater bør utvides til landsdelsteater, og at de øvrige landsdelsteatrene ikke bør vokse ytterligere. De nasjonale scenene bør redusere tallet på fast ansatte. Frigjorte midler bør overføres til et fond for norsk scenekunst.

2. Mandat for og sammensetning av Teaterrådet gjøres om, eller Rådet nedlegges. Utvalget foreslår at det skal være et statlig (rådgivende) faglig organ utenfor departementet.

Organets oppgaver skal blant annet være å forestå utrednings- og dokumentasjonsoppgaver omkring norsk scenekunst, og forestå fordeling av midler til blant annet gjestespill, spesielle opplærings- og utviklingstiltak, framføring av ny norsk dramatik og støtte til frie sceniske grupper.

3. Et mindretall (Grøndahl) foreslår at de midler Riksteatret i dag bruker til egne produksjoner, overføres til scenekunstinstitusjoner i fylkene. Riksteatrets egenproduksjon nedlegges. Betegnelsen Riksteatret bør beholdes på en omorganisert institusjon som skal erstatte Teaterrådet og ha et overordnet ansvar for norsk scenekunst.

Utvalgets flertall mener at et Riksteater bør opprettholdes og ha disse oppgavene:

- Formidle og koordinere et profesjonelt tilbud av scenekunst for turne, ut fra en kunstnerisk og kulturpolitisk helhetsvurdering,
- formidle samarbeidsturneer og kjøpe forestillinger fra de faste teatrene, fra frie grupper og fra enkeltkunstnere og tilpasse dem til turne,
- bestille, initiere eller produsere prosjekter/oppsetninger for turne,

- inspisere og bistå med konsulenthjelp når det gjelder scenelokaler rundt i landet,
- såvidt mulig få i stand samarbeid med lokale amatører omkring konkrete oppsetninger, etter modell av Den Norske Operas og Rikskonsertenes samarbeidsprosjekter,
- ha et særskilt ansvar for oppsøkende virksomhet i skoler og sosiale institusjoner utenfor de faste teatrenes nærrområder,
- ha et særskilt ansvar for dukketeater,
- ha ansvar for at såvel taleteater som musikkteater og dans kommer på turne, og
- samarbeide med amatørteatervirksomhet særlig i de fylker som ikke har faste teatre.

Flertallet mener at et fremtidig Riksteater skal basere turnevirksomheten på en stor del innkjøpte forestillinger.

Et flertall av disse mener at Riksteatrets egenproduksjon skal bygge på ren prosjektorganisering, uten fast tilknyttede skuespillere.

Et mindretall av disse mener at Riksteatret bør ha et eget mindre kunstnerisk ensemble på ca. 20 personer.

4. Støtten til frie sceniske grupper omgjøres og utvides til å bestå av tre former:

- a) Prosjektstøtte, som også kan være et rekrutteringsgrunnlag for frie sceniske grupper (ca. 30-40 prosjekter i året),
- b) tilskudd til to års drift på relativt fritt grunnlag. Grupper som får slikt tilskudd må ha dokumentert levedyktighet, og bør vurderes på kriterier som likner dem som er i den nåværende tilskuddsordningen, altså både faglige og formelle kriterier. Dette driftstilskuddet tenkes satt til ca. 500.000 kr. pr. gruppe pr. år,
- c) en utvidet driftsstøtte over for eksempel 5 år som gis etter en kvalitativ vurdering av gruppens virksomhet. En slik utvidet støtte kunne være omtrent det samme som regionteatrene fikk i oppstartingsfasen, altså ca. 1 1/2 million kr. i året i gjennomsnitt.

5. Når det gjelder et tilbud av scenekunst for barn og unge, mener utvalget at dette skal betraktes på linje med, og som en del av, den øvrige scenekunsten. Det vil si at det skal være en forpliktelse for de scenekunst-institusjonene som mottar offentlige rammebevilgninger også å lage forestillinger for barn og unge.

Utvalget foreslår ellers at det bygges ut en skoleteaterordning etter modell av Rikskonsertenes skolekonserter.

Utvalget mener videre det er viktig at prisene ved de faste teatrenes barne- og ungdomsforestillinger holdes så lave som mulig.

6. Som særskilte tiltak for dans foreslår utvalget:

- a. Det opprettes et regionalt danseensemble i Bergen straks.
- b. Operaballetten bør styrkes.

Samtidig mener Teaterutvalget at etablering av en biscene ved Den Norske Opera bør få høy prioritet.

- c. Det bør utredes muligheter for et eget "dansens hus" i Oslo-området som kan romme øvings- og visningslokaler spesielt tilrettelagt for dansegrupper og -prosjekter.
- d. Turnemulighetene innen dans bør bedres, jfr. oppgavene til et Riksteater ovenfor.
- e. Det bygges opp kompetanse når det gjelder helsetjeneste og skadeforebyggende arbeid for dansere, f.eks. i tilknytning til Norges Idrettshøgskole.

7. En styrking av dukketeaterformen ligger i flere av de øvrige forslagene (særlig det faglige organet for norsk scenekunst, Riksteatrets oppgaver og støtten til frie sceniske grupper).

Utvalget mener at nasjonalt dukketeatersenter, med faste spille- og verkstedlokaler, bør utredes nærmere.

8. Når det gjelder ny norsk dramatik foreslår utvalget at dagens ordning for korttids engasjement av dramatikere bør opprettholdes. Den bør utvides til også å omfatte forfattere av musikkdramatiske tekster. Det bør utredes nærmere hvordan ordningen kan utformes for å gi en særlig stimulans til samisk dramatik.

I tillegg bør det opprettes en tilsvarende ordning for koreografer.

Utvalget mener at et teater- og dramatikerverksted som Det Åpne Teater har vist seg som et interessant prosjekt, som fortjener fortsatt støtte.

Utvalget understreker forøvrig at det er en del av de statsstøttede teatrenes plikt å sette opp ny norsk dramatikk. Utvalget foreslår at den vedtatte bevilgning på 1 mill. kr. for 1988 for refusjon av dramatikerhonorarer videreføres.

9. Utdanningstiltak på scenekunstmrådet. Av hensyn til muligheter for fleksibilitet og nyskaping i fremtiden, foreslår utvalget at
    - det bør utdannes flere skuespillere flere steder i landet, og
    - muligheten for fellesnordisk utdanning bør utredes, blant annet når det gjelder dukketeater og scenografi.
  10. Utvalget foreslår at ansvarsdelingen mellom stat og regioner på scenekunstmrådet revurderes bl.a. i lys av det nye inntektssystemet mellom staten, fylkeskommuner og kommuner. I første omgang mener utvalget at fylker (og kommuner) bør ha et særskilt ansvar når det gjelder
    - formidling og koordinering av et scenekunst-tilbud,
    - en tilfredsstillende skoleteaterordning,
    - nye regionale scenekunst-tilbud,
    - samarbeid mellom amatører og profesjonelle på scenekunstmrådet, og
    - lokale og regionale historiske spill.
-